

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

940. An, & qualiter innunctiones, an validæ factæ per Prædecessores, vel per ipsum Papam, ab Episcopo Successore examinentur, & retractentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

si non solvantur de iis quinquennaria, & de iis solvendis obligatio fiat. Sic enim expresse statuit Paul. II. per constitutionem suam datam Anno 1469. *id est in Bullario 6. hujus Pontificis §. 6. & 5.* ut Monasteria, Prioratus, Præpositura, dignitates &c. & quæcunque alia beneficia unita, pro quibus aliâ Camera Apostolicæ annata seu alia jura solvi consueverant, vel quæ debebant annata, aut medietas anni unitus, impolterum (hoc est, facta jam eorum unione) solvant, seu de iis solvantur singulis quindecim annis perpetuo secuturis, & ii, quorum interest, infra anni spatium se in eadem Camera efficaciter, & cum effectu ad hanc solutionem obligare debeant; & nisi hæc præstent, dictorum beneficiorum uniones penitus resolvantur, & ea beneficia ad pristinum statum redeant. *Lott. l. 1. q. 29. n. 1.* Quam dein constitutionem post plures alios Pontifices Paulus IV. in Constit. 1580. *ca. lenc. feb. in Bullario 17.* confirmavit, extenditque ad omnes Congregationes tam sæculares, quam regulares, ut videre est apud *Lott. ibid. n. 2.* Eandem Constit. Pius V. sub eisdem & fortioribus decretis innovavit Constit. sua 28. expresse quoque extendit ad uniones factas quibusvis Cathedralibus ac Metropolitanis, seu Collegiatis Ecclesiis, aut Capitularibus mensis, etiam pro quotidianis distributionibus, ac aliis utilibus, nec non Collegiis, Universitatibus, Congregationibus quorumvis Ordinum monasterii, domibus, Hospitalibus, fabricis, ac utriusque sexus personarum piis locis, quamvis privilegiatis ac exemptis, sub quibuscunque tenoribus & formis, apostolicâ auctoritate, seu aliâ quomodolibet. *Lott. loc. cit. n. 3.* Eandem adhuc magis corroboravit, ac extendit Sixtus V. in Constit. data 14. Maii 1586. in Bullario 33, ut videre est apud *Lott. loc. cit. n. 4.* Porro Papam ejusmodi uniones ipso jure resolvit, seu resolutas declarasse sic probat *Lott. loc. cit. n. 8.* nimirum quod licet dictio illa *penitus*, quâ utitur Papa, non semper sit lata sententiæ, & quandoque hanc vim perdat ex subjecta materia, tamen in præsentem casu, ubi Constitutio pergit explicare sui decreti effectum, dum vult eadem beneficia tanquam verè vacantia posse impetrari, dictio hæc *penitus* hujusmodi vim suam retineat, & inducat canonem lata sententiæ. Pro quo citat *solutum. §. fin. in sortem, ad finem, de pignori. aut Tirag. ad l. si inquam, v. revertantur. n. 108. c. de revocat. donat.* Addit nihilominus *Lott. n. 9.* se arbitrari, impetrantem ex hoc capite pro fruenda hujusmodi vacatione non habere satis, si simpliciter ostendat, cessatum esse in solutione quinquenniorum, vel in obligatione de iis solvendis, cum dicta Constitutio dicendo: *si a solutione aut obligatione premissis cessare presumpserit: exigat contemptrum, qualem verbum præsumpserit inducit, vergens ad dolum & temeritatem juxta Card. in Clem. 1. n. 22. de privileg. & Nav. in man. c. 27. n. 155. & seq.*

Questio 940. An, & qualiter uniones, an invalida facta per Prædecessores, vel etiam per ipsum Papam, ab Episcopo Successore examinentur, & retractentur?

Respondeo primo: Jure communi permissum est Episcopo, uniones per suos Prædecessores quandoque factas revidere, & si minus Canonice sint, dissolvere & irritare. *Lott. l. 1. q. 29. n. 10.* Sic etiam *Castrop. de benef. d. 6. p. 12. §. 3. n. 2.* ait, quod licet per Tridentinum *sess. 7. c. 6.* non con-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

cedatur Ordinariis potestas examinandi uniones 40. annis ante publicationem Tridentini factas, cum tamen id per dictum Concilium iis non denegetur, posse Ordinarios eas examinare juxta formam juris communis, pro ut *Barbol. ad cit. locum Trid. dicit*, resolvit S. Congregationem. Sic quoque possunt Episcopi vi juris communis examinare, & inventas factas perperam declarare irritas uniones factas, & effectum fortis post Tridentini publicationem; siquidem Trident. Decretum de his unionibus nihil disponit, sed solum de unionibus factis ante sui publicationem à 40. annis, & de factis post sui publicationem non fortis effectum. *Castrop. loc. cit.*

2. Respondeo secundo: Posse Episcopos seu Ordinarios vi dicti decreti Trid. uniones perpetuas à 40. annis citra factas examinare, & qua per obreptionem vel subreptionem obtentæ inventæ fuerint, irritas declarare. *Castrop. loc. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 28. q. 22.* Et quidem respectu unionum obtentæ per sedem Apostolicam (utpote quas retractate permissum non est à jure Episcopis, ut ait *Lott. loc. cit. n. 11.* citans *c. 1. & 2. de confirm. util. vel inutil. & Rorem de iis 737. n. 2. p. 2. recent.* intellige, si factæ potestate supræmâ, & non ordinariâ, ne dictis supra contradicatur) obreptione & subreptione opus fuisse dicta Trid. dispositione, quâ ad hoc tanquam Sedis Apostolicæ delegati constituerentur, tradit *ibid. n. 12.* *Lott. ubi etiam ait*, ideo à Concilio restrictum hoc tempus ante sui publicationem ad 40. annos, ne nimia & summa aliâs induceretur rerum perturbatio, si altius ascenderent Episcopi ad convellendas uniones factas antiquiore tempore; conformius tamen à se dictis, nimirum, quod non prohibeantur vi dicti decreti Episcopi examinare etiam uniones antiquiorum temporum. *Castrop. hanc dat rationem*, nimirum illud tempus ad 40. annos determinatum, ut præpediret, quod minus possessor uniti beneficii contra hoc examen se tueri posset præscriptione se à quadragenariâ. Quadraginta verò anni illi computandi sunt ex die, quo Concilium auctoritate Papæ promulgatum est. *Lott. loc. cit. n. 14. Azor. loc. cit. q. 22.* Porro constituendo quod ad hoc examen Ordinarium sedis Apostolicæ Delegatum, impedit, ne possessor talis beneficii uniti appellare posset ad Metropolitanum (cum ab eo, qui ut Delegatus procedit, non nisi ad delegantem detur appellatio *c. super quasi. §. porro. de off. deleg.*) & ne Delegatus à latere posset se in illa causa intromittere, *Castrop. cit. n. 2. in fine.* citans *Sanch. in Decalog. c. 29. n. 179.*

3. Respondeo tertio: Uniones verò à dicto tempore ante Concilii promulgationem factas, & effectum nondum in toto vel parte fortis, & deinceps ad cuiusvis instantiam faciendas, si eas legitimis, aut aliâs rationabilibus causis coram loci Ordinario, vocatis, quorum interest, verificandis factas fuisse constiterit, idem Concilium *loc. cit.* constituit, tanquam per subreptionem obtentas præsumendum ab Episcopo, & nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, habendas pro carentibus omnino viribus. *Castrop. Azor. l. cit.* Proinde jam Ordinario exposcenti literas unionis, hæ exhibendæ sunt. *Azor. cit. q. 22.*

4. Respondeo quarto: Illud præterea à Trid. *sess. 7. c. 7.* disponitur: *ut beneficia omnia Curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel monasteriis, beneficiis seu Collegiis, aut piis locis quibuscunque unita & annexa reperiantur, ab Ordinariis locorum singulis*

P p 3 annis

annis visitentur, qui sollicitè providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos nisi ipsi Ordinarii pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab his cum tertia partis fructuum, aut maiore vel minore arbitrio ipsorum Ordinariorum portione, etiam supercerta re assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exercatur, appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum iudicum deputatione, & illorum exhibitionibus quibuscumque etiam praemissis minime suffragentur, &c. de quorum Vicariorum Constitutione in dictis beneficiis unitis vide Castrop. cit. §. 3. à n. 3. per plures num. seq. Azor. l. cit. c. 29. q. 1. 2. 3. & dicta à nobis aliàs de Vicariis.

Questio 941. An, & qua uniones revocentur per Reg. Cancell. 21 seu Revocatoriam unionum?

Respondeo primò: Uniones sortita suum effectum quò ad executionem, hoc est, securà tandem vacatione per cessum vel decessum beneficii uniti (dum unio facta beneficio pleno) & apprehensà ejus possessione, vel apprehensà solum ejus possessione, dum facta unio beneficio vacante, non subjacent, seu non comprehenduntur regulà revocatoria unionum, annexionum, incorporationum. Carol. Ant. de Luca observat. ad §. 2. Ventrigl. de unio. n. 8. Card. de Luca de benef. d. 43. n. 4.

2. Ampliatur hoc ipsum, ut non intret hæc regula, si unio etiam in parte tantum sit sortita effectum suum: negativa enim, quòd unio non sit sortita effectum, negat totum, & in dubio potius est pronuntiandum pro non revocatione. Garc. p. 12. c. 2. n. 294. & sic, si unio facta de pluribus beneficiis simul, sufficere ad hanc exclusionem à dicta regula, quòd habuerit effectum de aliquibus. Carol. Ant. de Luca. l. cit. ubi sic inquit: quoniam unio est unica plurium beneficiorum sub unica expressione valoris, ac unica structura verborum, tanquam actus individuus, qui juxta receptam regulam non potest pro parte valere, & pro parte non: unde propterea quoties actus in parte effectivatus est, dicitur effectivatus in totum ad effectum; ut non subjaceat huic regula revocatoria, ne una eademque res diverso jure censetur. citat pro hoc Cavaler. decis. 403. n. 6. decis. 449. n. 7. Burfatt. decis. 870. n. 4. & Rotam. Dum ad instar sententiæ continentis plura capitula separata, sive ad instar ejusdem scripturæ continentis plures gratias distinctas, unio plurium beneficiorum dici posset distributiva in singulis cum eorum distincto valore, distinctaque dispositione, adeò, ut dici possit tot uniones quot sunt beneficia. Card. de Luca. loc. cit. similia ferè ex eodem Cavalerio cit. decis. 449. habet Corrad. l. 2. c. 5. à n. 31. ubi, quòd, cum fuissent unita plura beneficia pro erectione aliquot canonicatum, dum eorum beneficiorum valor fuisset sub unica expressione coacervatus, dos etiam censetur unica; & sic, cum unio effectivata in uno ex illis beneficiis unitis sub eadem expressione valoris, censetur effectivata quò ad reliqua beneficia. Unde etiam parum refert, ut idem Corrad. n. 3. si facta non fuerit unica unio omnium beneficiorum, sed plures ac distinctæ, & proinde per effectuationem unius inferri non possit ad effectuationem alterius; quia unio talium beneficiorum unica tantum dicitur, non autem plures; cum appareat unicam dispositionem unicam orationem ac structuram pendentem ab iisdem verbis: unimus, annectimus & incorporamus, in fine ipsius orationis appositis. Præsertim verò id ipsum

confirmatur ex eo, quòd, ut dictum ipsorum beneficiorum valor non fuit distincte ac separatum, expressus, sed in simul, & ita in consilio in unam summam coacervatus, quòd clare probat unio in tantum unionem, non plures & distinctas esse factas; si verò facta revera fuisset non unica unio, sed plures & distinctæ, ab effectuatione unius non liceret inferre ad effectuationem alterius; & sic eadem gratia pro una parte esset valida, pro altera non. & hec, licet cesset quò ad partem, invalidam, subsistit quò ad validam.

3. Respondeo secundò: Complectitur igitur dicta regula totas uniones factas, non tanquam adhuc effectivatas, uti & faciendas in vim mandati Apostolice, seu quæ Papa mandaverat fieri in partibus, si de narratis consisteret, ita ut, si interea moriatur Papa mandans, omnes illa concessionibus & mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus per promulgatam à subsequente Papa hanc regulam sint irrita, & nullius firmitatis. Chok. ad hanc reg. n. 14. secus autem foret, seu non censentur revocata hæc uniones factæ & faciendæ, si post mortem quidem Papæ concedentis, aut promulgationem tamen hujus regulæ per subsequentem Pontificem factam, gratia de unio, vel unio facta haberet effectum. Chok. loc. cit. n. 18.

4. Respondeo tertio: Ut tolleretur omnis controversia, & dubitatio, Julius III. in hac regula à se edita designavit, & expressit omnes harum unionum non sortitarum effectum, aut faciendarum species, dum ait: omnes uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctiones, applicationes & dismembrationes; etiam perpetuas uniones factas quibuscumque Ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, universitatibus, & aliis piis locis, ac qua, cunque concessionibus & mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus faciendis. Chok. loc. cit. n. 15. quin &, ut hodie adhuc hæc regula edita est, complectitur omnes enumeratas jam unionum harum species & modos. Gonz. gl. 5. §. 7. n. 43. iisdem omnino verbis Julii III. utens, Corrad. in pr. benef. l. 2. c. 15. n. 21. ubi adhuc amplioribus verbis hoc ipsum explicat, dum ait: existat regula Cancell. 13. quæ summus Pontifex omnes uniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctiones, applicationes, dismembrationes, etiam perpetuas de quibuscumque Cathedralibus, nec non aliis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, personatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis, earumque donibus, praediis & locis per cessum vel decessum, aut quamvis aliam dimissionem vel amissionem, quavis unque fuerint, invicem, vel aliis Ecclesiis, monasteriis & mensis, etiam Capitularibus, dignitatibus personatibus, officiis, beneficiis, ac piis & aliis locis, universitatibus, etiam studiorum generatim, & Collegiis, etiam in favorem S. R. E. Cardinalium, seu Ecclesiis ac monasteriis per eos obtentis, quomodolibet Apostolica vel alia quavis (non tamen Tridentina) auctoritate, nec non pro fundatione seu dotatione, augmento vel conservatione Collegiorum, &c. qua non sunt sortita suum effectum ac qua, cunque concessionibus, mandata super unionibus, annexionibus, incorporationibus, & aliis praemissis faciendis revocavit & cassavit. Sic Lot. l. 1. q. 22. n. 181. ait: utcumque pretendatur unio facta, sive suppressio, sive dismembratio; suppressio etiam ab ipso Papa facta, si non est sortita effectum ante Papæ obitum, subjacet regula Cancell. revocatoria unionum, & l. 1. q. 29. n. 15. quisque Papa per dictam regulam revocavit omnes uniones, suppressiones & dismembrationes, sive Apostolica sive quacunque alia auctoritate factas, quæ suum effectum non sunt sortita. Et ead. q. 29. n. 25. ubi, quòd extra hos duos